

سرمقاله

علمی-تخیلی ما

محمد صبح‌دل

butanashr@gmail.com

است و به دلایلی هنوز ترجمه‌های این ژانر بر تالیفات بومی غالبیت دارند.

در شماره‌ی حاضر فصلنامه‌ی بوتنا به حضور ژانر علمی-تخیلی در ادبیات داستانی آذربایجان پرداخته‌ایم و تصویر روی جلد فصلنامه به نویسنده‌ی فقید «یوسف وزیرچمن‌زمینلی» اختصاص یافته که خالق اولین داستان علمی-تخیلی ادبیات ترکی آذربایجانی به شمار می‌رود. شماره‌ی حاضر قرار بود در فصل بهار منتشر شود که در نبود ارتباطات ادبی فعال، عدم بازگشت مالی از طرف پخش و نبود حمایت لازم به همراه فصل تابستان به صورت دو شماره در یک شماره منتشر شد. در این خصوص از مخاطبان و به‌ویژه از مشترکین نشریه که حمایت پیشاپیش را ملاک قرارداده‌اند، عذرخواهی می‌کنیم و اطمینان می‌دهیم که ملاک آبونمان، تعداد مجلد است و مشترکین محترم از آبونمان چهار مجلد جداگانه برخوردار خواهند بود و مجدداً تأکید می‌کنیم که راحت‌ترین راه تهیه‌ی نشریه و حمایت مستقیم از بقای بوتنا، آبونمان است.

از تمام عزیزانی که با خریدِ جمعیتی، از ادامه‌ی راه نشریه حمایت به عمل می‌آورند و دغدغه‌ی تعالی فرهنگ و هنر را دارند، صمیمانه تشکریم. در کنار دوستانی که از آغاز همراه و یاور نشریه بودند در شماره‌های اخیر شرکت‌های؛ **بهاک، اروم بهسازان شفق، آق‌چای و سنگ راه خوی** با خریدِ جمعیتی حمایت ویژه‌ای داشته‌اند که باعث دلگرمی گردانندگان نشریه گردید. از همه تشکریم و سعی خواهیم کرد در خور لطف و مهربانی همه‌ی عزیزان باشیم.

همه‌چیز را همگان ندارند. چراکه همگان نه همدیگر، که دیگری هم‌اند. دیگری بودن یک معنایش در مسیری متمایز بودن است. قرار نیست استعداد‌های ناهمسان همه از یک چیز به یک اندازه برخوردار باشند اما یک چیز غیرقابل انکار است و آن هم این که چیزی به نام ناب‌خورداری وجود دارد. داشتن و نداشتن؛ درک در فاصله بودن و درک تمایز، چیزی که تنها در سایه‌ی درک حضور دیگری امکان‌پذیر است. در ادبیات و هنر نیز مردمان به یک شیوه رشد نکرده‌اند. چرا که اولویت‌ها برای همه یکسان نبوده‌است. نویسندگانی چون ژول‌ورن اگرچه از بنیان‌های ژانر علمی-تخیلی جهان به شمار می‌رود و مورد تحسین مخاطبان جدی ادبیات قرار گرفته است رهروانی جدی در ادبیات فرانسه پیدا نکرد و نویسندگان ادبیات فرانسه ترجیح دادند خلاقیت ادبی را بیشتر در مسیر فلسفه، تاریخ و سیاست پی بگیرند. در ادبیات انگلستان و آمریکا البته این ژانر در خلاقیت نویسندگان طراز اولی چون کورت ونگات و ری‌برادبری و.. در ترکیب با مفاهیم فلسفی و انسانی قابلیت‌های خود را در جدی‌ترین آثار زمانه نشان داده‌است.

شروع ژانر علمی-تخیلی در خاورمیانه، به حرکت صنعتی-فرهنگی-اجتماعی «تنظیمات خیریه» در عثمانی و متعاقب آن اصلاحات هرچند کوتاه مدّت نواب عباس میرزا در ایران برمی‌گردد. چرا که بعد از این دوره دستاوردهای علمی-فرهنگی-اجتماعی غرب مورد توجه قرار گرفت و نهضت ترجمه‌ی متون به راه افتاد. ترجمه‌ی آثار علمی-تخیلی نیز چه به ترکی و چه به فارسی نتیجه‌ی این حرکت کلی